

vitjan av einari fremmandari gentu, sum er upp á vegin, og sum legst inn á hana at búgva.

Gentan verður lýst sum búkstór, og við opnari splittu. Yvirhøvur eru nógvar lýsingar hjá Stjerkakovu av opnum splittum, naknum fótum, saft, sum av óvart rennur eftir lørinum á konufólki osfr. Stundum letur hon tó eisini hetta lyndið siga onkran góðan og humoristiskan sannleika, sum til dømis hetta brotið á s. 136 um ein vísindamann, sum gjørdi laksarogn burtur úr lorti:

»Upp á spurningin um, hvussu gekst, svaraði hann glaður: – Tað er alt hilnast væl, nú er bara eftir at fáa luktin burtur.«

Kanska ein beinrakin mynd, sum sigur nóg um vísindina og serliga heilivágssíðnaðin í dag?

Samrøðurnar hjá hesari kvinnu og gentuni verða miðlað til okkara gjøgnum hugaheimin hjá kvinnuni og tí, sum hon minnst úr fortíðini. Eisini setur høvundurin søguna í samband við ta kendu skaldsøguna *Meistarán og Margarita* eftir Mikhail Bulgakov.

Seinni í søguni er aftur lop tíð. Vit fara aftur til eina, sum eitur Zjenja, og hon verður upp á vegin. Og her síggja vit aftur tað dualistiska loftarið hjá Stjerkakovu.

Tann áhugaverda niðurstøðan í hesi søgu er, at tann gesturin, sum hon tosar um í byrjanini á søguni, bæði kann vera sjálv søgan, sum hon skriar, og eisini

Zjenja og tann ókunniga gentan, sum er upp á vegin.

Stjerkakovu dámar væl tað kropsliga, og tað at vera upp á vegin er sjálvandi sera kropsligt. Harafrat kann tað sigast vera eitt fyrbrigdi, sum elur av sær ein lítlan doppelgangara. So hóast tað ikki sæst við fyrsta eygnakast, so hanga øll temuni og stílin hjá Stjerkakovu sera væl saman.

Tann seinasta søgan er tann filosofiskasta av teimum trimum – *Ein søga í rappstíli*. Hon er á tremur við normativum hugleiðingum um orð og orðamerkingar.

Søgan snýr seg um eini hjún við einari dóttur, og sjónarhornið er tað hjá konuni. Har bankar uppá ein morgun, hon fer út og letur upp – og verður skotin í óstbeinið, men doyri ikki.

So liggur hon á sjúkrahúsinum – og har fáa vit aftur filosofiskt prát millum sjúklingarnar (saman við tí skatologiska skemtinum, sum er so eyðkent fyri Stjerkakovu) – og tá gerst lesarin so við og við varugur við, at tað kanska var dóttur kvinnuna, sum skeyt mammu sína. Væl klárar Stjerkakova at halda spenningin millum móður og dóttur, uttan at hon snávar við tí.

Í øðrum parti hitta vit eina aðra kvinnu, sum eigur eina dóttur, sum er meinlík dótturini hjá høvudspersóninum – og báðar døturnar eita tað sama. So fáa vit aftur drama og spenning, til eyðsýnt verður, at tað er sami maður – maður frásøgufulkið í søguni – sum

er pápi at báðum gentum. Og at tað var hin gentan, sum skeyt konu pápans.

Torgreitt og skelkandi? Jú, sanniliga. Í hesi seinastu søgu kann av sonnum sigast, at Stjerkakova hevur nátt tindin av sínum dualistiska metafor-loftari og doppelganger-motivi. Hetta er ein hugtakandi og tekniskt frágæra væl úr hondum greidd endasøga, sum endar eitt sera øðrvísi, innhugsíð og filosofiskt

søgusavn, sum øllum kann viðmælast at ognar sær og lesa.

FAKTA

Galina Nikolaevna Stjerkakova

(10. mai 1932 – 23. mars 2010) var russiskur og sovjetiskur rithøvundur. Hon var fødd í Donetsk-økinum í Ukraina. Hon las við námsfrøðiliga háskúlan í Cheljabinsk. Síðani undirvísti hon í russiskum máli og bókmentum. Hon starvaðist eisini eitt skifti sum blaðkvinna, men hon segði upp og fór at royna seg sum rithøvundur burturav. Hon helt nevniliga, at journalistikkur kravdi, at ein var falskur og bert varpaði ljós á eina síðu av málinum og tagdi um hinar síðurnar, og hetta dámdi henni ikki. Hon hevur eisini sagt seg ikki dáma antisemittar, tí syndin er stór at hata nakran vegna trúgv ella tjóðskap.

Tann seríosi parturin av heildarverkinum hjá Stjerkakovu – nevniliga tað filosofiska prosaið – varð skrivaður áðrenn 70'ini. Hon hevði tó trupulleikar við at fáa nakran at geva tað út. Tískil gjørdi hon av at fara at skriva eina ástarskaldsøgu, ið varð prentað í tíðarritinum »Junosd« (Ungdómur (Юность)) á heysti 1979. Hon gjørdist væl umtókt, og Stjerkakova fekk nógvar rósandi brøv frá lesarum.

Hin 15. jan. 2010 varð henni handað borgara-heiðurslønin »Glæsiliga fortíð« í Cheljabinsk.

Galina Stjerkakova skrivaði fleiri enn 20 bókur og doyði, áðrenn tann seinasta varð liðug. Nógvar filmar eru gjørdir við støði í søgum hennara.

Hon andaðist í Moskva og er grivin í Mjuskom-kirkjugarðinum, ið liggur nærhendis Mar'in-viðarlundini

Við føturnar á liggjandi konum er fyrsta verk eftir Stjerkakovu á føroyskum.

Johnny Thomsen hevur týtt úr russiskum. Bókin er 230 bls.

Sjálvandi fáast føroyskar bøkur sum *e-bøkur*

Høvdu tit væntað annað?

E-bøkur kunnu keypast á www.sprotin.fo

E-bók er bók, sum tú lesur á e-bókalesara ella handteldu, ið tú kanst hava við tær allastaðni. Vanligasta sniðið í e-bókum er ePub, sum hevur tann fyrimunin, at teksturin lagar seg eftir støddini á tólinum, so tað hevur ongan týðning, um skiggin er lítill. Okkara e-bøkur eru í ePub sniði. Les meira á www.sprotin.fo

SPROTIN